

Số: **5679** /BCT-KH
V/v trả lời chất vấn của Đại
biểu Quốc hội Đỉnh Công Sỹ

Hà Nội, ngày 09 tháng 6 năm 2015

VĂN PHÒNG CHÍNH PHỦ **Kính gửi:**

CÔNG VĂN ĐẾN

Giữ C. ... ngày ... 12/6 ...
Kính chuyển: V. III.

- Đại biểu Đỉnh Công Sỹ,
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sơn La;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sơn La.

Ngày 03 tháng 6 năm 2015, Văn phòng Quốc hội có Văn bản số 56/PC-VPQH gửi đến Bộ Công Thương chất vấn của Đại biểu với nội dung như sau:

1. Mặc dù hệ thống pháp luật về chống hàng giả, hàng nhái, hàng kém chất lượng đã tương đối đầy đủ, nhưng tại sao tình trạng các loại mặt hàng này vẫn bày bán tràn lan trên thị trường. Trách nhiệm của Bộ trưởng và của Bộ như thế nào? Bộ có giải pháp gì mạnh mẽ hơn trong thời gian tới để khắc phục tình trạng này?"

2. Bộ có giải pháp gì (tham mưu cho Chính phủ) trong việc xem xét hiệu quả hoạt động không cao của nhiều khu kinh tế cửa khẩu hiện nay khi đầu tư vào cơ sở hạ tầng lớn, nhưng việc thu hút doanh nghiệp vào rất thấp, gây lãng phí nguồn lực cả về kinh tế và con người?

Bộ Công Thương xin được trả lời Đại biểu về vấn đề này như sau:

1. Về vấn đề thứ nhất

Đề đấu tranh có hiệu quả đối với việc sản xuất và buôn hàng giả nhằm bảo vệ quyền lợi chính đáng của các đơn vị sản xuất, kinh doanh và người tiêu dùng, lập lại trật tự kỷ cương trong hoạt động sản xuất, kinh doanh hàng hoá, ngay từ năm 1999, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chỉ thị số 31/1999/CT-TTg ngày 27 tháng 10 năm 1999 về đấu tranh chống sản xuất và buôn bán hàng giả. Thủ tướng Chính phủ đã giao nhiệm vụ ngăn chặn các hành vi buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả có yếu tố nước ngoài, chốt chặn tại biên giới và cửa khẩu cho lực lượng Hải quan và Bộ đội Biên phòng, Cảnh sát biển; nhiệm vụ xử lý đối với các hành vi vi phạm trong nội địa cho lực lượng Quản lý thị trường, Công an và các cơ quan Thanh tra chuyên ngành.

Để công tác phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả đạt hiệu quả cao hơn, ngày 19 tháng 3 năm 2014, Thủ tướng Chính phủ thành lập Ban Chỉ đạo quốc gia chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả (Ban Chỉ đạo 389) do Phó Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc làm Trưởng Ban; Bộ trưởng Bộ Tài chính làm Phó Trưởng ban thường trực (thay thế Ban Chỉ đạo 127/TW). Việc kiện toàn tổ chức Ban Chỉ đạo đã tạo nhiều điều kiện thuận lợi hơn trong công tác chỉ đạo, điều hành, triển khai nhiệm vụ do có sự chỉ đạo trực tiếp của Thủ tướng Chính phủ.

công tác chỉ đạo, điều hành, triển khai nhiệm vụ do có sự chỉ đạo trực tiếp của Thủ tướng Chính phủ.

Thời gian qua, thực hiện chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ, Bộ Công Thương đã chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường tăng cường kiểm tra, kiểm soát, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm trong sản xuất, buôn bán hàng giả và đạt được các kết quả khả quan (riêng năm 2014, lực lượng Quản lý thị trường đã phát hiện, xử lý 17.396 vụ vi phạm, tăng 3.388 vụ (tăng 24%) so với năm 2013; 5 tháng đầu năm 2015, lực lượng Quản lý thị trường kiểm tra trên 70.000 vụ, phát hiện, xử lý trên 45.000 vụ vi phạm, với tổng số thu nộp ngân sách trên 186 tỷ đồng).

Tuy đã đạt được nhiều kết quả nhưng hiệu quả của công tác đấu tranh chống hàng giả, hàng kém chất lượng vẫn chưa đạt được như mong muốn. Tình hình còn phức tạp là do những nguyên nhân cơ bản sau:

- Nguyên nhân khách quan

Việt Nam có đường biên giới dài, nằm trong khu vực kinh tế phát triển năng động, đồng thời cũng là khu vực được đánh giá là nơi sản xuất nhiều hàng giả. Do vậy, thị trường Việt Nam cũng sẽ bị ảnh hưởng bởi nạn hàng giả trong khu vực này.

- Nguyên nhân chủ quan

+ Thứ nhất là do tâm lý người dân sinh dùng hàng ngoại với giá rẻ nên hàng giả có điều kiện phát triển.

+ Thứ hai là sự phối hợp của doanh nghiệp và cộng đồng với các cơ quan chức năng: Việc đấu tranh phòng chống hàng giả không chỉ là trách nhiệm của cơ quan nhà nước mà đòi hỏi phải có sự tham gia tích cực của doanh nghiệp, người tiêu dùng, cơ quan truyền thông và toàn xã hội. Trong đó, doanh nghiệp đóng vai trò rất quan trọng, bởi vì chỉ có doanh nghiệp mới biết rõ nhất về hàng hóa của mình, tuy nhiên, trên thực tế, nhiều doanh nghiệp có tâm lý e ngại khi công bố hàng của mình bị làm giả, không phối hợp với các lực lượng chức năng trong việc xác minh, xử lý hàng giả; nhiều doanh nghiệp không quan tâm đúng mức đến việc bảo vệ thương hiệu của mình.

+ Thứ ba là: các cơ quan chức năng hiện còn gặp nhiều khó khăn về nguồn lực (trình độ chuyên môn, biên chế, kinh phí).

Giải pháp trong thời gian tới

Trong thời gian tới, dự báo tình hình kinh tế - xã hội trong nước còn nhiều khó khăn, thách thức; nạn buôn lậu, hàng giả, gian lận thương mại và vi phạm an toàn thực phẩm tiếp tục diễn biến phức tạp, gây tác hại nhiều mặt tới sản xuất và đời sống của nhân dân. Để góp phần hạn chế việc sản xuất, kinh doanh hàng giả, hàng kém chất lượng, bám sát chỉ đạo của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ,

Ban Chỉ đạo 389 Quốc gia, Bộ Công Thương tiếp tục chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường triển khai quyết liệt các nhiệm vụ trọng tâm sau:

a) Công tác xây dựng văn bản quy phạm pháp luật, cơ chế chính sách

- Tiếp tục tập trung tăng cường chất lượng công tác tham mưu xây dựng chính sách, pháp luật; nâng cao chất lượng và hiệu quả công tác hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ kiểm tra, xử lý vi phạm hành chính; gắn kết chặt chẽ hoạt động nghiệp vụ của đơn vị Quản lý thị trường các cấp với việc rà soát, phát hiện những bất cập trong cơ chế, chính sách, pháp luật về quản lý hoạt động thương mại và quản lý thị trường, kịp thời nghiên cứu, đề xuất, kiến nghị cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện.

- Nâng cao địa vị pháp lý của Quản lý thị trường: hoàn thiện Đề án Tổng cục Quản lý thị trường; phối hợp với các đơn vị liên quan triển khai xây dựng Pháp lệnh Quản lý thị trường sau khi được đưa vào chương trình xây dựng luật, Pháp lệnh.

b) Công tác phổ biến, tuyên truyền pháp luật

Tiếp tục tổ chức triển khai việc tuyên truyền, vận động các tổ chức, cá nhân hoạt động thương mại trên thị trường tham gia công tác đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại, hàng giả bằng các hình thức đa dạng, thiết thực hơn; Đặc biệt coi trọng việc hướng dẫn, tuyên truyền trực tiếp tới các hộ kinh doanh, các khu vực được xem là điểm nóng. Sau khi hướng dẫn trực tiếp sẽ kiểm tra, xử lý những vi phạm. Tiếp tục thực hiện ký cam kết không kinh doanh hàng giả, hàng nhập lậu, hàng kém chất lượng, tập trung vào các mặt hàng: phân bón, mũ bảo hiểm, thuốc lá, thực phẩm...

c) Về công tác kiểm tra, kiểm soát thị trường

Chủ động nắm diễn biến thị trường, dự báo tình hình, xử lý kịp thời những vấn đề phát sinh, nổi cộm trên thị trường phục vụ công tác kiểm tra, kiểm soát; triển khai quyết liệt, đồng bộ, trên diện rộng hoạt động kiểm tra kiểm soát và xử lý vi phạm hành chính đối với hàng giả, hàng hóa xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, hàng hóa không bảo đảm an toàn thực phẩm tạo sự chuyển biến rõ rệt trong công tác chống hàng giả, xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ.

Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện các kế hoạch kiểm tra, kiểm soát và xử lý vi phạm hành chính trong hoạt động thương mại đã được phê duyệt. Tổ chức tổng kết, sơ kết, đánh giá, rút kinh nghiệm trong việc kiểm tra, xử lý vi phạm của từng chuyên đề, mặt hàng để nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, kiểm soát và xử lý vi phạm.

Đồng thời, kịp thời động viên, khen thưởng các tổ chức, cá nhân có thành tích cao trong đấu tranh chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả; xử lý nghiêm các công chức có vi phạm.

d) Về công tác phối hợp

Phối hợp chặt chẽ với các Hiệp hội ngành nghề trong việc phát hiện và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật trong sản xuất, kinh doanh hàng giả, kém chất lượng; đề nghị Hiệp hội ngành nghề vận động hội viên thực hiện nghiêm các quy định của luật pháp, không tham gia hoặc tiếp tay cho các hành vi vi phạm pháp luật và chủ động phối hợp, hỗ trợ các cơ quan thực thi trong công tác chống hàng giả, kém chất lượng...

2. Về vấn đề thứ hai

Hiện nay, trên toàn tuyến biên giới của Việt Nam với ba nước Trung Quốc, Lào, Cam-pu-chia có 29 khu kinh tế cửa khẩu đang hoạt động theo Quyết định thành lập của Thủ tướng Chính phủ. Tuy nhiên, theo báo cáo của Ban Chỉ đạo Thương mại Biên giới các tỉnh và khảo sát thực tế cho thấy việc đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng tại 29 khu kinh tế cửa khẩu từ nguồn vốn Trung ương và các nguồn vốn khác vẫn có lúc còn dàn trải và chưa được đồng bộ, chưa đáp ứng được nhu cầu thực tế phát triển kết cấu hạ tầng các khu kinh tế cửa khẩu. Do đó, ngày 07 tháng 12 năm 2012, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Đề án lựa chọn 8 khu kinh tế cửa khẩu để tập trung đầu tư phát triển từ ngân sách Nhà nước giai đoạn 2013 - 2015, theo đó sẽ bố trí hỗ trợ tối thiểu 70% tổng nguồn vốn từ ngân sách Trung ương trong kế hoạch hàng năm và trong giai đoạn 2013 - 2015 cho đầu tư phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng các khu kinh tế cửa khẩu (Văn bản số 2074/TTg-KTTH).

Theo quy định tại Điều 4, Quyết định số 72/2013/QĐ-TTg ngày 26 tháng 11 năm 2013 của Thủ tướng Chính phủ quy định cơ chế, chính sách tài chính đối với khu kinh tế cửa khẩu và Khoản 4 Điều 2 Nghị quyết số 14/2011/QH13 ngày 10 tháng 11 năm 2011 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước, việc đầu tư cơ sở hạ tầng khu kinh tế cửa khẩu được bố trí từ các nguồn vốn: (1) nguồn vốn đầu tư phát triển của ngân sách địa phương; (2) ngân sách Trung ương hỗ trợ; (3) đầu tư trở lại tới 30% số vượt thu so với dự toán của số thu từ thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu. Điều này cho thấy, cả Quốc hội và Chính phủ trong suốt thời gian qua đều rất quan tâm đến việc đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng các khu kinh tế cửa khẩu nhằm vừa đáp ứng nhu cầu phát triển thực tiễn tạo thuận lợi hóa trong phục vụ xuất nhập khẩu hàng hóa, xuất nhập cảnh người, phương tiện qua lại các cửa khẩu biên giới vừa tập trung được nguồn lực đầu tư và tránh gây lãng phí cả về kinh tế lẫn nhân lực.

Bên cạnh đó, việc điều chỉnh chính sách bán hàng miễn thuế cho khách tham du lịch tại khu phi thuế quan của một số khu kinh tế cửa khẩu trong thời gian qua đã phần nào ảnh hưởng đến lòng tin của các nhà đầu tư vào khu kinh tế cửa khẩu. Theo báo cáo của Ban Chỉ đạo Thương mại Biên giới các tỉnh và khảo sát thực tế cho thấy sự sụt giảm đáng kể kim ngạch xuất nhập khẩu hàng hóa cũng như lượng khách tham quan du lịch tại 7 khu kinh tế cửa khẩu được hưởng chính sách bán hàng miễn thuế cho khách tham quan du lịch khu phi thuế quan

trong thời gian vừa qua (Lao Bảo, Cầu Treo, Bờ Y, A Đớt, Mộc Bài, Đồng Tháp, An Giang) như: tại khu kinh tế cửa khẩu Mộc Bài trong năm 2014 vừa qua, lượng khách đến tham quan du lịch là 1.290.284 lượt người giảm 36,49% so với năm 2013, bình quân khoảng 107.523 lượt người/tháng trong đó có khoảng 22.156 người đến từ Cam-pu-chia giảm 25,2%. Doanh thu bán lẻ toàn khu Thương mại-Công nghiệp Mộc Bài đạt 996 tỷ đồng tăng 0,1% so với năm 2013 vì lý do tăng trị giá hàng miễn thuế từ 500.000 đồng lên 1.000.000 đồng/ngày/người. Doanh thu bán hàng Khu thương mại Tịnh Biên năm 2014 đạt 287 tỷ đồng bằng 32% so năm 2013. Lũy kế đến cuối năm 2014, khách tham quan mua sắm khoảng 8 triệu lượt người, riêng năm 2014 khoảng 218.000 lượt người, bằng 14% so năm 2013. Đến cuối năm 2014 tại Khu thương mại Tịnh Biên còn khoảng 20 doanh nghiệp hoạt động, hiện chính sách ưu đãi miễn thuế chỉ còn áp dụng đối với hàng Việt Nam, hàng hóa thuộc diện chịu thuế tiêu thụ đặc biệt; hàng nhập khẩu từ nước ngoài và từ khu phi thuế quan khác vào khu phi thuế quan thuộc khu kinh tế cửa khẩu không còn được miễn thuế tiêu thụ đặc biệt và thuế nhập khẩu như trước đây...

Hiện nay, các khu bán hàng miễn thuế tại các khu kinh tế cửa khẩu đang bị bỏ trống vì các nhà đầu tư không tiếp tục nhập khẩu hàng hóa để bán đồng thời cũng chưa chuyển đổi được công năng của các khu này.

Vì vậy, để có thể tránh gây lãng phí nguồn lực kinh tế và nhân lực, thu hút được các nhà đầu tư vào các khu kinh tế cửa khẩu, trong thời gian tới Bộ Công Thương sẽ tiếp tục rà soát, tham mưu cho Chính phủ cũng như chủ động phối hợp với các cơ quan liên quan của Trung Quốc, Lào, Cam-pu-chia xây dựng và ký kết các Hiệp định về thương mại biên giới nhằm hoàn chỉnh các cơ chế, chính sách tạo thuận lợi hóa cho việc xuất nhập khẩu hàng hóa qua lại biên giới nói chung góp phần thúc đẩy hoạt động thương mại tại các khu kinh tế cửa khẩu nói riêng.

Bộ Công Thương xin cảm ơn Đại biểu và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Sơn La đã quan tâm đến vấn đề trên./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP; ✓
- Vụ Công tác đại biểu - Văn phòng Quốc hội;
- Vụ Phục vụ hoạt động giám sát - Văn phòng Quốc hội;
- Lãnh đạo Bộ;
- Cục QLTT;
- Vụ BGMN;
- Lưu: VT, KH (2b).

BỘ TRƯỞNG

Vũ Huy Hoàng